

Advies Jachtraad: jacht op Watersnip kan geopend blijven

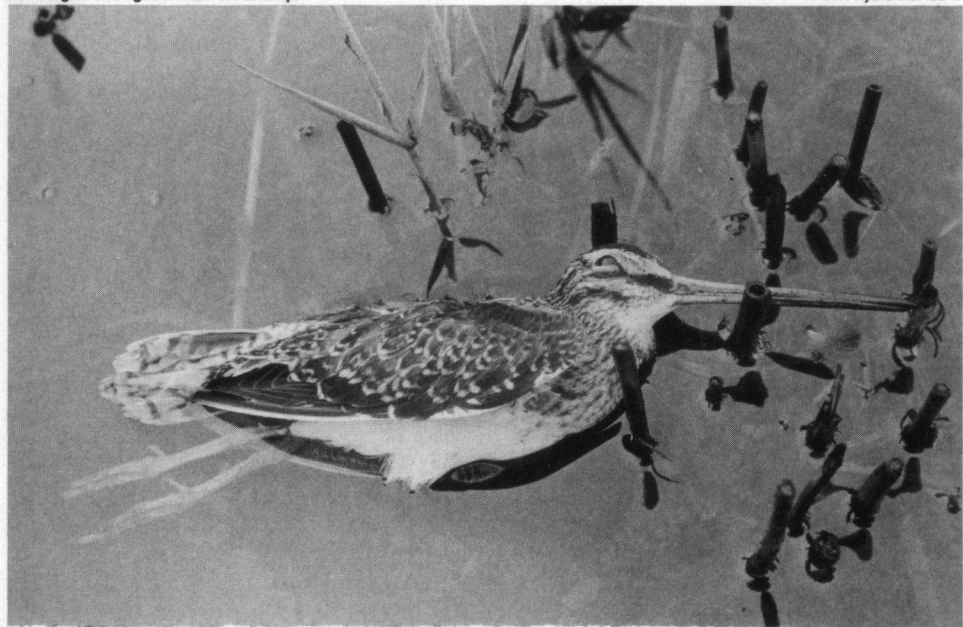
Reeds eerder wezen wij op het RIN-rapport no. 81/1 van A.J. Beintema & G.J.D. Mùskens (1981) over de Watersnip, waarbij in het bijzonder de ringgegevens werden bekeken ('Het Vogeljaar' 29(3): 154-155). De Werkgroep Watersnip (zie 'Het Vogeljaar' 29(4): 211), ingesteld door de Directie Faunabeheer van het ministerie van Landbouw en Visserij, heeft nu haar rapport uitgebracht ter ondersteuning van de beslissing van de Jachtraad. Dit gestencilde rapport bevat 50 bladzijden en heeft grotendeels de tekst van het 82 tellende gestencilde bladzijden van het rapport van Beintema & Mùskens overgenomen. Gaat men de tekst vergelijken, dan zijn sommige, schijnbaar minder belangrijke, teksten niet overgenomen. Soms ook slechts enkele regels. Dit rapport blijkt de doorslag te hebben gegeven voor de Jachtraad of de jacht op de Watersnip in Nederland al dan niet gesloten zou moeten worden. De Jachtraad heeft uit dit rapport haar conclusie getrokken dat de jacht op de Watersnip geopend kan blijven. Wij kennen de officiële tekst van het standpunt van de Jachtraad niet (ofschoon wij daar wel herhaalde malen naar gevraagd hebben), maar één van de redenen blijkt te zijn dat er geen aanwijzingen zijn dat de totale Europese populatie van de Watersnip kleiner wordt. Een onbegrijpelijk standpunt als men de literatuur van de naburige landen er op naslaat stuit men direct op de acties in België om in Vlaanderen én Wallonië deze soort gehele bescherming te verschaffen (in Vlaanderen is de Watersnip reeds totaal beschermd!), de Westduitse vogelbescherming houdt acties in verband met de schrikbarende achteruitgang van de Watersnip (zie onder andere 'Wir und die Vögel' 13 (5): 42-43), in Luxemburg valt de Watersnip onder de Rode Lijst van broedvogels (zie 'Regulus' 61(6): 88-89, Band 14), maar ook uit Zweden, Denemarken, Oost-Duitsland, Polen, Zwitserland en Frankrijk wordt aanzienlijke achteruitgang gemeld. En wat betreft Rusland behoeven wij ons niet te veel illusies te maken, want daar jaagt men in het broedseizoen nog jolig op ganzen, eenden, plevieren, strandlopers en dergelijke.

Wat betreft het rapport van Directie Faunabeheer lezen wij in de inleiding, dat behalve het inkorten van de teksten uit het RIN-rapport het aandeel van Directie Faunabeheer is geweest om via de betreffende landbouwwattaché's gegevens te verzamelen over de openings- en sluitingstijden van de jacht in de diverse Europese landen. Daar heeft men dan wel bitter weinig voor gedaan, want de tabel met de jachtseizoenen in 1969-1970 is direct overgenomen uit een artikel van Lampio (1974), maar zonder bronvermelding. Als 'opmerking' worden slechts de openingstijden voor 1979 (dus 10 jaar ná de gegevens van Lampio!) toege-

voegd van Denemarken, West- en Oost-Duitsland, Engeland en Nederland. Zelfs de Belgische gegevens ontbreken. Daarbij moet worden vermeld dat de tabel van Lampio niet alleen sterk is verouderd, maar dat Lampio (1977) ook daarna nog een geheel herziene tabel heeft gepubliceerd, die de Directie Faunabeheer blijkbaar niet eens kent. Met wat moeite had men zelf een dergelijke tabel voor 1979 kunnen samenstellen. De Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging had ook een aandeel in het rapport en resulteert in drie bladzijden met resultaten van een enquête onder de Nederlandse jagers die nog op de

Achtergebleven geschoten Watersnip.

Foto: Kjeld Hansen.

Watersnip jagen en vermeldt hun bevindingen ten aanzien van de snippenjacht in Nederland. Gegevens uit die gebieden, waar de meeste geringde Watersnippen werden geschoten, ontbreken echter. Er zijn nog geen twintig jagers, die nog op de Watersnip jagen en de enquête uit de tweede helft van 1979 vermeldt grotendeels 'geen jachtdruk', maar spreekt niet over de invloed van de daarbij gepaardgaande verstoring van de ruiende vogels. De verkregen gegevens zijn te fragmentarisch om er nadere conclusies uit te kunnen trekken. Vogelbescherming leverde voor dit rapport een overzicht van de biotoopelzen van de soort, die overigens totaal geen nieuwe gezichtspunten opleverde dan algemeen bekend zijn, maar verbond daarmee wel haar naam aan dit rapport.

Zoals ik reeds eerder over de Watersnip schreef (Het Vogeljaar 29 (3) : 154-155) verzamelen onze Nederlandse broedvogels zich met hun jongen na de broedtijd op gunstige, voedselrijke plaatsen dicht bij het broedgebied. Hier ruïen de vogels en verblijven er tot diep in oktober. Hier worden ze dan ook geschoten, vooral de eerstejaars vogels omdat die tijdens de rui een veel gemakkelijker doelwit voor de jagers zijn. Het RIN-rapport vermeldt: 'Rui vindt in het algemeen plaats in een tijd en op plaatsen die voldoende levenskansen garanderen, zonder dat een optimaal vliegvermogen daarbij vereist is'.

Ruiende Watersnippen zijn dus onmiskenbaar gehandicapt in hun vliegen en worden juist dan geschoten. Jonge Watersnippen beginnen al in juli van hun geboortjaar met de eerste rui! Daarom zijn juist deze ruiplaatsen zeer in trek bij de watersnippenjagers en deze worden zelfs nog aantrekkelijker gemaakt door de aanleg van zogenaamde 'snippenbedden', waarbij emmers met bloed van het abattoir vermengd worden met het slik om meer voedsel voor de vogels aan te trekken.

Het zou trouwens wettelijk verboden moeten worden om op ruiende vogels te mogen jagen. Het RIN-rapport vermeldt dat de aantallen van half augustus tot begin oktober vrijwel constant blijven. Dan Immers zijn ook nog onze eigen broedvogels voor het grootste deel in ons land en worden op hun concentratiepunten plaatselijk sterk bejaagd. Daar er veel meer eerstejaars vogels dan volwassen vogels worden geschoten wordt het broedsucces van onze Nederlandse broedvogels

door jacht dus extra zwaar belast en al vóórdat ze wegtrekken sterk gedecimeerd. Op sommige plaatsen worden van aanwezige troepjes van ruiende vogels 30 tot 50 % afgeschoten.

Overigens bestaan er nog andere werkwijzen om de ringgegevens van de Watersnip uit te werken en kunnen voor het maken van conclusies niet uitsluitend ringgegevens geraadpleegd worden.

Het is eigenlijk toch een vreemde zaak dat de jagers voor hun nog geen twintig watersnippenjagers zo veel kosten voor commissie, onderzoek en rapporten eisen, terwijl dit in wettelijke aangelegenheden 'omkeer van bewijslast' wordt genoemd. Er behoeft namelijk toch niet (met man én macht, én geld) waar gemaakt te worden waarom er niet meer op de totaal onschadelijke Watersnip gejaagd zou moeten worden. Maar de watersnipjager zou het hard moeten kunnen maken, waarom hij de jacht op de Watersnip nog steeds zou willen voortzetten!

Al met al een onbegrijpelijke zaak dat er ondanks voldoende beschikbare gegevens over de Watersnip toch nog beslist kan worden dat de jacht op deze, niet-schadelijke, vogelsoort ondanks zijn sterke achteruitgang (die al tientallen jaren aan de gang is!) nog door een handjevol jagers vervolgd kan worden.

Beintema & Müskens wagen het in hun, overigens uitstekende, rapport reeds een oordeel te geven en vinden dat het duidelijk is dat sluiting van de jacht de ontwikkeling van deze soort niet kan stuiten. Ons inziens echter wél kan versnellen.

'Jachtmaatregelen in Nederland kunnen niet meer dan een verwaarloosbaar effect hebben' zo schrijven zij, 'hoogstens kan sprake zijn van een voorbeeldfunctie'. Deze voorbeeldfunctie kan erg belangrijk zijn voor de Watersnip en veel jagers zijn zich dat dan ook bewust en zijn met de jacht op deze soort geheel gestopt. Jammer dat het handjevol overgebleven watersnippenjagers 'coûte que coûte' de jacht in Nederland wil blijven voortzetten, ondanks dat zij zich bewust zullen zijn wat voor gunstige invloed er van de stopzetting van de jacht op de Watersnip zal kunnen uitgaan. Het zou dan een voorbeeldig 'natuurbeheer' kunnen zijn en een reden tot begrip voor elkaar en een stimulans tot betere samenwerking tussen natuurbeschermers en jagers.

Jaap Taapken.

LITTERATUUR:

- Beintema, A.J. & G.J.D.M. Müskens (1981): Veranderingen in de trekgewoonten van de Watersnip (*Gallinago gallinago*) in Europa en de invloed van de mens hierop. RIN-rapport 81/1. Gestencild, 82 bladzijden.
 Blecqueque (1962): Snippenbeschermers. De Nederlandse Jager 67(20).
 Brouwer, G.A. (1962): Snippenbescherming. De Nederlandse Jager 67 (25) : 689-690.
 Croucher (1962): Snippenbescherming II. Onze visie als jager. De Nederlandse Jager 67 (25) : 690-692.
 Directie Fauna-beheer (1981): Analyse van ringgegevens uit enkele Noord- en West-Europese landen betreffende de Watersnip (*Gallinago gallinago*). Rapport van de 'Werkgroep Watersnip'. Ministerie van Landbouw en Visserij.
 Lampio, Teppo (1974): Protection of Waterfowl in Europe. Finnish Game Research. No. 34 : 16-33.
 Lampio, Teppo (1977): Changes in the Protection of Waterfowl in Europe in 1969-75. Finnish Game Research. No. 36 : 5-17.
 Niesen, H. (1981): Het watersnippenrapport van het RIN. Argus 6 (4) : 24-25.
 Redactie (1981): Medewerking gevraagd aan jagers. De Nederlandse Jager 86 (17) : 518.
 Redactie (1981): Oproep. Medewerking vleugelonderzoek. De Nederlandse Jager 86 (21) : 655.
 Siebenga, S. (1981): Jacht geen bedreiging voor watersnip. De Nederlandse Jager 86 (17) : 519.
 Synonymus (1981): Jachtraad adviseert: Watersnip bejaagbaar. Vogels 1 (1) : 252.
 Taapken, Jaap (1981): Veranderingen in de trekgewoonten van de Watersnip in Europa. Het Vogeljaar 29 (3) : 154-155 & 211.